

ПТИЧИ ГРИП

Птичият грипен вирус А (H5N1) причинява инфекция, която засяга най-често дивите птици. Инфекцията може да се разпространи и сред домашните птици (кокошки, патици, гъски и други). Заразените птици отделят вируса със слюнката, носния секрет и изпражненията си, като по този начин интензивно го разпространяват сред възприемчивите здрави птици. В редки засега случаи вирусът може да предизвика заболяване и при хора, имали директен контакт с болни птици.

Източникът на зараза за човека са птиците, носители на вируса – домашни (кокошки, патици) и диви (главно водоплаващи – патици и гъски). Патиците могат да бъдат източник на инфекция дори и когато са напълно здрави.

Заразяването на хора с грипния вирус А (H5N1) може да причини тежко заболяване и смърт. Засега все още няма ваксина за предпазване на хората от този вирус.

Хората могат да се заразят с вируса чрез :

- директен контакт с инфектираните птици (болни или носители на вируса). Най-често това става при по-продължителни и интензивни контакти (грижи за домашни птици и други);
- контакт със замърсени от птиците предмети и повърхности;
- контакт със секрети и птичи тор, където концентрацията на вируса е много висока.

Заразяването на хора става най-често посредством замърсени ръце, по-рядко – при директно попадане на пръски, съдържащи вируса върху лигавиците или при вдишването му. Счита се, че известен риск съществува и при консумиране на продукти от птичи произход, които не са обработени термично. Няма данни за възникване на заболявания при хора след консумация на обработени птиче месо и яйца, защото птичите грипни вируси загиват при термичната обработка на храната.

Клиничната картина при хората се проявява с повишена температура, треска, болки в гърлото, болки по мускулите и ставите, съзене на очите, кашлица, хрема, болки в гърдите. При поява на грипоподобни симптоми да се потърси лекарска консултация.

Предпазни мерки при разпространение на грип А (H5N1) сред птиците и/или при възникване на заболявания сред хора:

- Да се избягват директни контакти, когато това е възможно, с живи и видимо здрави, болни или умрели домашни птици.
- Да не се пипат предмети и повърхности, замърсени с птичи изпражнения или секрети.
- Да се избягват всякакви контакти с диви птици. Във връзка с риска от носителство на грипния вирус А (H5N1) сред дивите водоплаващи птици стриктно да се спазва забраната за ловуването им.
- Да се спазва много добра лична хигиена, най-вече често и внимателно измиване на ръцете със сапун и вода в продължение на 15-20 секунди. При липса на условия за миене може да се използват влажни хигиенни кърпички или дезинфектанти за ръце.
- Да не се консумират сурови или полусурови птиче месо или продукти от птичи произход. При приготвяне на храната, всички продукти от птичи произход, включително и яйцата, трябва да бъдат много добре термично обработени (при достатъчно висока температура и достатъчно дълго време), което гарантира унищожаването на вируса на птичия грип.
- Да се спазват следните хигиенни изисквания при приготвяне на храната:
  - Суровото месо да се съхранява отделно от сготвените и другите храни;
  - Да не се използват едни и същи нож и дъска за рязане на суровото месо и другите храни (сготвени, или такива, които се консумират сурови);
  - Да не се пипа нито сурова, нито готвена храна, преди да се измият ръцете;
  - Да не се поставя сготвеното месо в същия съд, в който е било преди термичната обработка;
  - Яйцата да се измиват със сапун и вода непосредствено преди приготвянето им, след което внимателно да се измият и ръцете;
  - Да не се консумират сурови и рохки яйца;

- Да не се използват сурови или недоварени яйца при приготвяне на ястия, които не подлежат на термична обработка.
  - Да се измиват със сапун и вода ръцете, използваните съдове и повърхности веднага след обработка на сурово птиче месо и яйца, тъй като същите може да са замърсени с вируса на птичия грип (както и с други микроорганизми).
  - Да се извършва самонаблюдение за поява на симптоми, типични за заболяването при човека – респираторни или инфекция на очите (повишена температура, силно неразположение, кашлица, затруднено дишане, хрема и/или конюнктивит), в рамките на 10 дни след евентуално заразяване (контакт с болни и съмнително болни птици, или с повърхности, които може да са били замърсени от болни и умрели птици).
  - Да се направи задължителна консултация с личния лекар или със специалист по инфекциозни болести при възникване на заболяване с температура, кашлица, затруднено дишане, или при каквото и да е друго заболяване в този 10-дневен период. Лекарят трябва да бъде информиран за: симптомите и възможността за заразяване с птичи грип след контакт с болни птици или пребиваване в заразена зона преди началото на заболяването; местата, които са посещавани; наличие на директен контакт с птици, или с болни и съмнително болни от птичи грип лица.
  - Да се изследват лабораторно заболелите лица, съмнителни за птичи грип, с цел потвърждаване на диагнозата.
  - Да се спазват следните мерки от страна на болните, с цел предпазване на близките им хора:
    - Редовно измиване на ръцете;
    - Използване на марлена маска (по възможност);
    - Закриване на устата с ръка при кашляне и използване на еднократни носни кърпи, които могат да се изгарят.